

การบริหารงานของเทศบาลตำบลบางเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ภายใต้บทบาทภารกิจตามที่กฎหมายกำหนด และแผนงานของเทศบาล ระหว่างปี 2560-2564*

The administration of the Bangmuang Subdistrict Municipality
Samut Prakan Province under the role and mission as stipulated
by law and the municipal work plan between B.E. 2017-2021

ณัฐวรรณ เหมือนเดช**

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) แผนงาน โครงการ การดำเนินการของเทศบาล และ (2) ผลการดำเนินการในการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางเมืองระหว่างปี 2560 - 2564 โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยเชิงเอกสาร และการเก็บข้อมูลพื้นที่ด้วยการสัมภาษณ์ การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วมเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ครบถ้วน โดยการสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลหลัก 7 คน ผลการศึกษาพบว่า (1) ในการจัดทำแผน เทศบาลดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 ซึ่งได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางเมือง และมีการบรรจุโครงการพัฒนาตามยุทธศาสตร์การพัฒนางานในแผนตามความต้องการของประชาชนจากการจัดประชุมประชาคม (2) การดำเนินการตามแผนงาน เป็นการดำเนินการในรูปแบบของการจัดทำโครงการและกิจกรรมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล และมีรูปแบบการบริหารโดยนำหลักการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่และหลักธรรมาภิบาลหรือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาใช้ (3) ผลการดำเนินการในการบริหารงานของเทศบาล ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาทั้ง 5 ด้านของแผนพัฒนาท้องถิ่น ทำให้เกิดการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาประชาชนในท้องถิ่น ตลอดจนพัฒนาท้องถิ่น

คำสำคัญ: การบริหารงานเทศบาล; แผนพัฒนาท้องถิ่น; เทศบาลตำบลบางเมือง

*บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระเรื่อง การบริหารงานของเทศบาลตำบลบางเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ภายใต้บทบาทภารกิจตามที่กฎหมายกำหนด และแผนงานของเทศบาล ระหว่างปี 2560-2564

** นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทนำ

หลังเปลี่ยนแปลงการปกครองปี 2475 การจัดระเบียบการบริหารราชการแผ่นดินของไทย แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ การบริหารราชการส่วนกลาง การบริหารราชการส่วนภูมิภาค และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยระเบียบราชการบริหารแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2476 ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่น โดยได้กำหนดให้รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น พึ่งตนเอง และตัดสินใจในกิจกรรมของท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น และระบบ สาธารณูปโภค สาธารณูปการ และโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศ รวมไปถึงการที่รัฐจะต้องให้ความสำคัญ อิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงาน บุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ

ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลายเป็นส่วนราชการที่มีความสำคัญในการพัฒนาและ แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน เพราะมีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด จึงต้องมีการ บัญญัติกฎหมายและกำหนดบทบาท ภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้น เพื่อให้สามารถที่จะ บริหารงานและดำเนินการได้อย่างอิสระและตรงตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่าง แท้จริง ซึ่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง รวมทั้งถ่ายโอน ภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้โดยพิจารณาจากอำนาจหน้าที่ กำหนดไว้ 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน 2) ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต 3) ด้านการจัดระเบียบ ชุมชน/สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย 4) ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชย กรรม และการท่องเที่ยว 5) ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และ 6) ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตและภูมิปัญญาท้องถิ่น (แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการ กระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2543) ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการดำเนินการอย่างทั่วถึง และครอบคลุมทุกด้าน และให้มีความเหมาะสมกับพื้นที่แต่ละพื้นที่ สามารถแก้ปัญหาให้ตรงกับ ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างมากที่สุด เพื่อที่จะทำให้ท้องถิ่นได้รับการพัฒนา ซึ่งนำไปสู่ ความมั่นคงในด้านต่างๆ ในระยะยาว ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการเมือง ด้านวัฒนธรรม หรือด้านอื่นๆ ทั้งนี้ก็เพื่อให้ประชาชนได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความสุข

เทศบาลตำบลบางเมือง จังหวัดสมุทรปราการเป็นเทศบาลที่มีจำนวนประชากรอยู่ภายในเขต การปกครองของเทศบาลเป็นจำนวนมาก โดยประชากรมีอาชีพที่หลากหลาย อีกทั้งยังเป็นท้องถิ่นที่มี แหล่งชุมชนอยู่อย่างหนาแน่น เนื่องจากมีพื้นที่รวมเพียง 13.12 ตารางกิโลเมตรเท่านั้น ทำให้มี ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ฯลฯ ดังนั้นการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน หรือการบำบัดทุกข์ บำรุงสุข ตลอดจนการพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญ และตอบสนองต่อความ ต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง จึงต้องมีการบริหารท้องถิ่นอย่างมีแบบแผนและเป็น รูปธรรม มีแผนงาน มีโครงการ มีการดำเนินการที่ถูกต้องตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้ เพื่อให้ผลของ

การดำเนินงานนั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สามารถแก้ไขปัญหาของประชาชนในท้องถิ่นได้ตรงตามความต้องการอย่างแท้จริง อันจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแผนงาน โครงการ และการดำเนินการของเทศบาลตำบลบางเมืองระหว่างปี 2560 - 2564
2. เพื่อศึกษาผลการดำเนินการในการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางเมืองระหว่างปี 2560 - 2564

วิธีการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพจาก (1) ข้อมูลเอกสาร เป็นหลัก ซึ่งเอกสารที่จะใช้ในการศึกษา ครั้งนี้ ประกอบด้วย 1.1) เอกสารชั้นต้น ได้แก่ งานเขียน หนังสือพิมพ์ วารสารที่ เกี่ยวข้อง รวมถึงเอกสารของทางราชการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เช่น แผนพัฒนาท้องถิ่น แผนการดำเนินงาน รายงานผลการดำเนินงานประจำปี เป็นต้น และ 1.2) เอกสารชั้นรอง ได้แก่ งานเขียน บทความ วารสาร วิทยานิพนธ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและ (2) การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก 7 คน ประกอบด้วย ปลัดเทศบาลตำบลบางเมือง ผู้อำนวยการสำนักสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ผู้อำนวยการกองการศึกษา ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม ผู้อำนวยการกองช่าง หัวหน้าสำนัก ปลัดเทศบาล หัวหน้าฝ่ายแผนงานและงบประมาณ

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

ผลการวิจัย

เทศบาลตำบลบางเมืองมีฐานะเป็นสุขาภิบาลบางเมือง และได้เปลี่ยนแปลงฐานะจาก สุขาภิบาลบางเมืองเป็นเทศบาลตำบลบางเมือง มีพื้นที่รวม 13.12 ตารางกิโลเมตร พื้นที่ทั้งหมดเป็น พื้นที่ที่มีลักษณะเป็นชุมชนเมือง มีการใช้ที่ดินภายในเขตการปกครองของเทศบาลอย่างเต็มพื้นที่ ประชากรตั้งบ้านเรือนอยู่อย่างหนาแน่น โดยมีความหนาแน่นเฉลี่ย 7,753.27 คนต่อตารางกิโลเมตร และมีเขตการปกครองประกอบด้วย 3 ตำบล 20 หมู่บ้าน ได้แก่ (1) ตำบลบางเมือง 5 หมู่บ้าน (2) ตำบลบางเมืองใหม่ 11 หมู่บ้าน และ (3) ตำบลเทพารักษ์ 4 หมู่บ้าน โดยจำนวนประชากรทั้งหมดใน เขตเทศบาล มีจำนวน 100,504 คน แบ่งเป็นเพศชาย 46,926 คน และเพศหญิง 53,578 คน มีการ ประกอบอาชีพหลากหลายทั้งการเกษตร การพาณิชย์ อุตสาหกรรม และอาชีพอื่นๆ

จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 ศึกษาแผนงาน โครงการ และการดำเนินการของเทศบาล ตำบลบางเมือง ผลการศึกษาพบว่า การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางเมืองได้ กำหนดยุทธศาสตร์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และโครงการ/กิจกรรมต่างๆ โดยในการจัดทำแผนพัฒนา ของเทศบาลเริ่มต้นจากการจัดประชุมประชาคมเพื่อรับฟังปัญหาความเดือดร้อนและความต้องการ ของประชาชนในเขตพื้นที่ของเทศบาล ซึ่งจะให้ผู้นำชุมชน ประชาชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้ามา มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาที่จะนำไปพัฒนาท้องถิ่นและชุมชนของตนเอง โดยการจัดทำ แผนพัฒนานี้จะพิจารณาเป็นรายโครงการและกิจกรรมตามแต่ละท้องที่ ซึ่งประชาชนต้องการหรือไม่ ต้องการโครงการใดก็สามารถชี้แจงและแจ้งเหตุผลให้ที่ประชุมทราบได้ทันที และหากประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันไปในทิศทางใด เทศบาลก็จะดำเนินการตามความประสงค์ของประชาชน

ตามแต่ละชุมชนนั้นๆ ซึ่งครอบคลุมไปถึงการปรับปรุงและแก้ไขแผนพัฒนา การตรวจสอบการดำเนินงาน และการติดตามผลการดำเนินงานด้วยเช่นกัน และนอกจากการประชุมประชาคมใหญ่แล้ว เทศบาลจะมีการประชุมประชาคมเดี่ยวด้วย นั่นก็คือการประชุมประชาคมตามแต่ละพื้นที่ เพื่อสอบถามความคิดเห็น และปัญหาความต้องการของประชาชนอีกครั้งว่าโครงการดังกล่าวที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่ของตนเองนั้น ประชาชนมีความคิดเห็นอย่างไร เช่น ต้องการและยอมรับได้ หรือไม่ต้องการ และนำไปสู่การช่วยกันหาแนวทางและทางออกอย่างสันติวิธี ทั้งนี้เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาเกิดเป็นแผนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด และเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกันทุกพื้นที่ และเพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และเสนอแนะหรือให้ข้อมูลที่สำคัญแก่เทศบาล ทั้งนี้เพื่อให้แผนพัฒนาท้องถิ่นที่ออกมาสามารถตอบสนองต่อความต้องการและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในท้องถิ่นให้ได้มากที่สุด

ในการดำเนินการตามแผนงานของเทศบาลจะเป็นการดำเนินการในรูปแบบของการจัดทำโครงการและกิจกรรมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ซึ่งระยะเวลาของการดำเนินโครงการจะกำหนดไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นซึ่งมาจากการประชาคม โดยโครงการพัฒนาทั้งหมดเป็นโครงการที่ประชาชนในท้องถิ่นต้องการให้เกิดขึ้นและเพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนได้อย่างแท้จริง โดยการนำโครงการไปดำเนินการจะเป็นหน้าที่ของส่วนราชการหรือสำนัก กองที่เกี่ยวข้องหรือเป็นผู้ดูแลโครงการนั้น ๆ ที่จะต้องนำโครงการไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจำนวนโครงการพัฒนาทั้งหมดตั้งแต่ปีงบประมาณ 2560 - 2564 ซึ่งแบ่งตามยุทธศาสตร์เป็นตารางเปรียบเทียบตั้งแต่ปีงบประมาณ 2560 - 2564 ได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ตารางเปรียบเทียบโครงการพัฒนาตามแผนพัฒนาท้องถิ่นปี 2560-2564

ยุทธศาสตร์/ปี	2560	2561	2562	2563	2564	รวม
1. การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน	0 (0.00%)	44 (24.86%)	31 (27.68%)	8 (8.99%)	5 (5.00%)	88 (13.81%)
2. การพัฒนาด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต การศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและนันทนาการ	54 (33.96%)	58 (32.77%)	48 (42.86%)	50 (56.18%)	63 (63.00%)	273 (42.86%)
3. การพัฒนาด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	2 (1.26%)	2 (1.13%)	2 (1.78%)	3 (3.37%)	3 (3.00%)	12 (1.88%)
4. การพัฒนาด้านการจัดระเบียบชุมชนและสังคม การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคง	7 (4.40%)	3 (1.69%)	3 (2.68%)	4 (4.49%)	3 (3.00%)	20 (3.14%)
5. การพัฒนาด้านการเมืองและการบริหาร	96 (60.38%)	70 (39.55%)	28 (25.00%)	24 (26.97%)	26 (26.00%)	244 (38.31%)
รวม	159 (24.96)	177 (27.79)	112 (17.58)	89 (13.97)	100 (15.70)	637 (100.00)

หมายเหตุ. จาก แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2560-2564) เทศบาลตำบลบางเมือง, สมุทรปราการ.

ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นตั้งแต่ปี 2560 - 2564 เทศบาลดำเนินการจัดทำโครงการพัฒนาทั้ง 5 ยุทธศาสตร์การพัฒนาของท้องถิ่นโดยเป็นจำนวนโครงการพัฒนาทั้งสิ้น 637 โครงการ ในภาพรวมยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต การศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และนันทนาการ มีจำนวนโครงการพัฒนาเป็นส่วนมากที่สุด รองลงมาคือยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาด้านการเมืองและการบริหาร และยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน และยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาด้านการจัดระเบียบชุมชนและสังคม การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคง และยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีจำนวนโครงการพัฒนาเป็นส่วนน้อยที่สุด (คิดเป็นร้อยละ 42.86, 38.31, 13.81, 3.14 และ 1.88 ตามลำดับ)

ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบระหว่างปีงบประมาณ 2560-2564 ปีงบประมาณ 2561 เทศบาลมีการจัดทำโครงการมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 27.79 ขณะที่ปีที่มีการดำเนินโครงการรองลงมาได้แก่ ปี 2560 และปี 2562 (คิดเป็นร้อยละ 24.96 และ 17.58 ตามลำดับ, ดูตารางที่ 1 ประกอบ)

ในปีงบประมาณ 2560 และ 2561 มีจำนวนโครงการพัฒนารวม คือ 159 โครงการ และ 177 โครงการ ซึ่งโครงการพัฒนาด้านการเมืองและการบริหารเป็นโครงการที่มีการดำเนินการมากที่สุด คือ 96 โครงการ และ 70 โครงการ (คิดเป็นร้อยละ 60.38 และ 39.55) แต่ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2562, 2563 และ 2564 มีจำนวนโครงการพัฒนารวม 112 โครงการ 89 โครงการ และ 100 โครงการตามลำดับ จะเห็นได้ว่าเทศบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต การศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและนันทนาการเป็นหลัก และตั้งแต่ปีงบประมาณ 2562, 2563 และ 2564 โครงการพัฒนาในด้านนี้มีจำนวนโครงการพัฒนาจำนวนมากที่สุดในแต่ละปี คือ 48 โครงการ 50 โครงการ และ 63 โครงการ (คิดเป็นร้อยละ 42.86, 56.18 และ 63.00 ตามลำดับ)

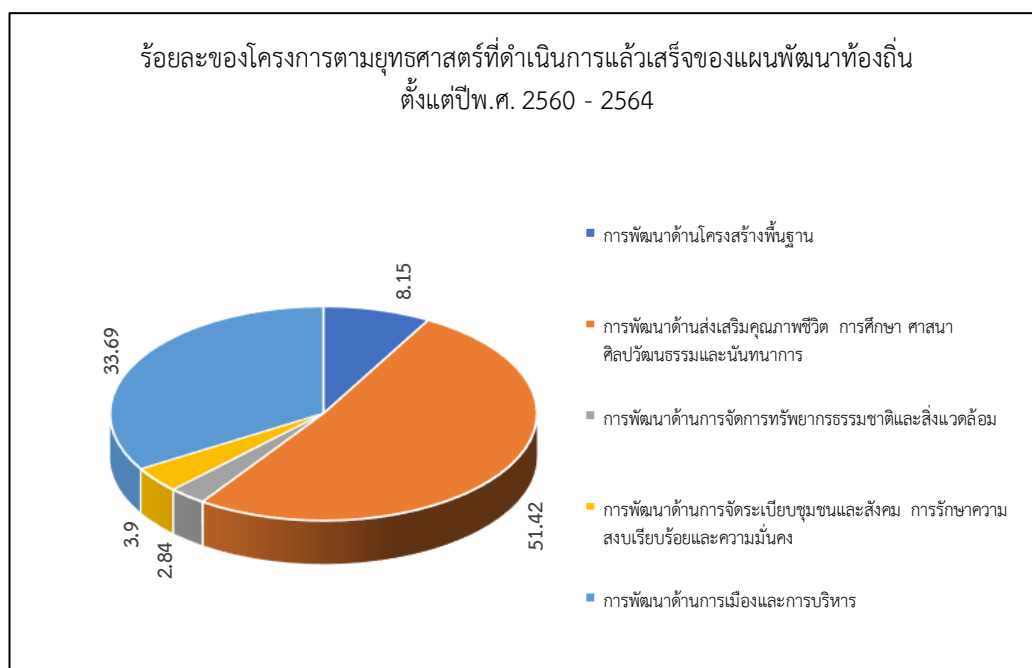
ในภาพรวมการดำเนินโครงการตามยุทธศาสตร์พบว่า เทศบาลได้กำหนดโครงการตามยุทธศาสตร์ที่ 2 เป็นสัดส่วนมากที่สุด (คิดเป็นร้อยละ 42.86) เมื่อเปรียบเทียบกับยุทธศาสตร์อื่น ๆ รองลงมาได้แก่ (1) ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาด้านการเมืองและการบริหาร และ (2) ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน (คิดเป็นร้อยละ 38.30 และ 13.81 ตามลำดับ, ดูตารางที่ 2 ประกอบ)

การดำเนินโครงการตามแผนพัฒนาท้องถิ่น ตั้งแต่ปี 2560 -2564 ในการพัฒนาด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต การศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และนันทนาการ มีโครงการที่ดำเนินการจนแล้วเสร็จรวม 145 โครงการ ซึ่งเป็นสัดส่วนมากที่สุดจากโครงการพัฒนาและงบประมาณทั้งหมด รองลงมาได้แก่ (1) การพัฒนาด้านการเมืองและการบริหาร มีโครงการดำเนินการจนแล้วเสร็จ จำนวน 95 โครงการ (2) การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีโครงการที่ดำเนินการจนแล้วเสร็จ จำนวนทั้งสิ้น 23 โครงการ (3) การพัฒนาด้านการจัดระเบียบชุมชนและสังคม การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคง มีโครงการที่ดำเนินการจนแล้วเสร็จ 11 โครงการ และ (4) การพัฒนาด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีโครงการดำเนินการแล้วเสร็จ 8 โครงการ (คิดเป็นร้อยละ 51.42, 33.69, 8.15, 3.90 และ 2.84 ตามลำดับ, ดูตารางที่ 2 ประกอบ)

ตารางที่ 2 ตารางการดำเนินโครงการแล้วเสร็จตามแผนพัฒนาท้องถิ่นปี 2560-2564

ยุทธศาสตร์	โครงการตามแผนพัฒนา		ดำเนินการแล้วเสร็จ	
	จำนวน/ ร้อยละ	จำนวนเงิน (บาท/ร้อยละ)	จำนวน/ ร้อยละ	จำนวนเงิน (บาท/ร้อยละ)
ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน	88 (13.81)	258,875,000 (13.81)	23 (8.16)	23,813,000 (8.15)
ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต การศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และนันทนาการ	273 (42.86)	1,125,580,911 (42.86)	145 (51.42)	607,676,439.88 (51.42)
ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	12 (1.88)	76,100,000 (1.88)	8 (2.84)	2,526,997.95 (2.84)
ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาด้านการจัดระเบียบชุมชนและสังคม การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคง	20 (3.14)	5,400,000 (3.14)	11 (3.90)	2,941,897.15 (3.90)
ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาด้านการเมืองและการบริหาร	244 (38.30)	139,676,860 (38.31)	95 (33.69)	145,386,502.85 (33.69)
รวม	637 (100.00)	379,856,424 (100.00)	282 (100.00)	186,445,018.70 (100.00)

หมายเหตุ. จาก รายงานผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2560-2564) เทศบาลตำบลบางเมือง, สมุทรปราการ.

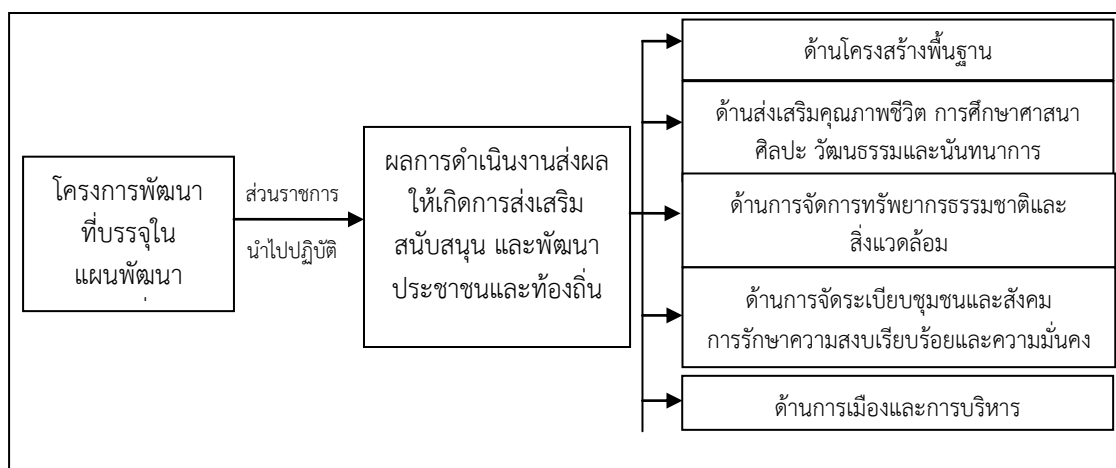
ภาพที่ 1 ภาพแผนภูมิแสดงร้อยละของโครงการตามยุทธศาสตร์ที่ดำเนินการแล้วเสร็จของแผนพัฒนาท้องถิ่นปี 2560 - 2564

การบริหารงานของเทศบาลในการดำเนินงานตามแผนงานนั้น มีการนำโครงการที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นไปดำเนินการตามช่วงระยะเวลาที่กำหนดไว้ในโครงการนั้นๆ โดยในการดำเนินการแต่ละโครงการจะต้องมีการจัดทำแผนดำเนินงานของโครงการและแผนการจัดซื้อจัดจ้าง แต่ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนหรือประชาชนแจ้งความเดือดร้อนก็สามารถแก้ไขและปรับปรุงแผนงานงบประมาณ และระยะเวลาของโครงการนั้นได้และประกาศให้ประชาชนทราบโดยทั่วกัน ซึ่งโครงการส่วนใหญ่ในแผนพัฒนาท้องถิ่นตั้งแต่ปี 2560 - 2564 เป็นโครงการที่ให้ความสำคัญไปที่การพัฒนา ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต การศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและนันทนาการเป็นหลัก จะเห็นได้ว่าในด้านนี้มีจำนวนโครงการที่บรรจุอยู่ในแผนพัฒนามากที่สุด คือ 273 โครงการ ซึ่งสามารถดำเนินการไปได้ถึง 145 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 51.42 อีกทั้งในเรื่องของงบประมาณที่จะนำไปใช้ดำเนินโครงการสามารถนำไปใช้พัฒนาและบริหารงบประมาณนั้นได้อย่างเต็มที่ เพราะเทศบาลมีงบประมาณในการบริหารงานของเทศบาลเป็นจำนวนมาก หากโครงการใดหรือกิจกรรมใดมีงบประมาณไม่เพียงพอต่อการพัฒนา ก็สามารถที่จะโอนเงินเหลือจ่ายจากงบประมาณส่วนกลางที่สำรองไว้มาเพิ่มได้ ทั้งนี้เพื่อให้เทศบาลสามารถดำเนินงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่น พัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนให้มากที่สุด

จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าเทศบาลตำบลบางเมืองเน้นการบริหารงานตามบทบาทภารกิจตามที่กฎหมายกำหนดและตามแผนงานของเทศบาลตำบลบางเมืองเป็นสำคัญ ซึ่งผู้บริหารมีรูปแบบการบริหารโดยนำหลักการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่และหลักธรรมาภิบาลหรือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มาประยุกต์ใช้ควบคู่ไปกับการดำเนินการตามแผนงานและตามบทบาทภารกิจที่กฎหมายกำหนด โดยในการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางเมืองตามหลักการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่นั้น ผู้บริหารจะมุ่งเน้นและให้ความสำคัญกับผลสำเร็จของงานเป็นหลักสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นแผนพัฒนาท้องถิ่นไปปฏิบัติหรือการนำโครงการและกิจกรรมต่างๆ ตามแผนงานไปปฏิบัติจะต้องดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ตามแผนงานและโครงการนั้นๆ และจะต้องดำเนินการตามช่วงระยะเวลาและให้เกิดผลสำเร็จอย่างรวดเร็วที่สุดเท่าที่จะสามารถดำเนินการได้ และในการทำงานก็จะเปลี่ยนเป็นการทำงานเชิงรุกไม่ว่าจะเป็นเตรียมพร้อมในเรื่องต่างๆ ที่จะสามารถรองรับกับเหตุการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต หรือการทำงานที่มุ่งเน้นถึงการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนเป็นสำคัญ ซึ่งจะบริหารงานและควบคุมการดำเนินงานในทุกส่วนงานให้มีความพร้อมที่จะสามารถดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนได้ในทันทีทันใด ทั้งยังมุ่งปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานทั้งของฝ่ายบริหารและฝ่ายผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงาน เพื่อให้หน่วยงานสามารถให้บริการประชาชนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ เพื่อให้กลายเป็นองค์กรแห่งความเป็นเลิศ และนอกจากนั้นการบริหารงานและการดำเนินงานทั้งหน่วยงานจะต้องตั้งอยู่บนหลักธรรมาภิบาล โดยการดำเนินการต้องตั้งอยู่บนฐานของกฎหมายที่กำหนดให้สามารถดำเนินการได้ ซึ่งหากกฎหมายให้อำนาจไว้ เทศบาลก็จะสามารถดำเนินการได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน ทั้งนี้ในการดำเนินงานนั้นยังต้องให้ประชาชนและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบการดำเนินงานต่างๆ เหล่านั้นได้ด้วยเช่นกัน อีกทั้งยังต้องบริหารและกระตุ้นให้ทุกคนในหน่วยงานต่างมีส่วนร่วมในการทำงานในทุกๆ ด้านควบคู่ไปกับการรับผิดชอบงานในหน้าที่ของตนเองให้ออกมาดีที่สุด

และจากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 ศึกษาผลการดำเนินการในการบริหารงานของเทศบาล ตำบลบางเมืองระหว่างปี 2560 - 2564 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานของเทศบาลตำบลบางเมือง ภายใต้บทบาทภารกิจตามที่กฎหมายกำหนด และแผนงานของเทศบาล ระหว่างปี 2560 - 2564 มี โครงการที่บรรจุในแผนพัฒนาทั้งหมด 637 โครงการ ซึ่งดำเนินการแล้วเสร็จจำนวน 282 โครงการ โดยดำเนินการภายใต้บทบาทภารกิจของเทศบาลตำบลบางเมืองตามที่พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2552 และตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 ที่ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ไว้ ซึ่งผลการดำเนินการสามารถแบ่งได้เป็น 5 ด้านตามยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งส่งผลให้เกิดการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาประชาชนในท้องถิ่น ตลอดจนพัฒนาท้องถิ่น ดังนี้

ภาพที่ 2 แผนภาพแสดงผลการดำเนินการในการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางเมือง

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานเป็นผลมาจากการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งมีโครงการที่ได้นำไปดำเนินการจนแล้วเสร็จ จำนวนทั้งสิ้น 23 โครงการ ใช้งบประมาณ 23,813,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 8.15 โดยโครงการพัฒนาส่วนใหญ่จะเป็นโครงการที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงและก่อสร้าง ไม่ว่าจะเป็นโครงการก่อสร้างถนน คสล. ถนนแอสฟัลท์ติกในพื้นที่ต่างๆ ทั่วทั้งเขตเทศบาล หรือโครงการปรับปรุงทางเท้า การวางท่อระบายน้ำพร้อมบ่อพัก หรือโครงการปรับภูมิทัศน์ ปรับพื้นที่ ถมดิน ปรับปรุงลานกีฬา สวนสาธารณะ และโครงการติดตั้ง ย้าย และปรับปรุงไฟฟ้าส่องสว่าง ซึ่งโครงการที่ได้ดำเนินการไปจนแล้วเสร็จนั้นทำให้พื้นที่ในเขตเทศบาล และพื้นที่ชุมชนในท้องถิ่นได้รับการพัฒนาในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งเป็นปัจจัยหลักของการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนในชุมชนและท้องถิ่นได้มีเส้นทางคมนาคมที่มีมาตรฐาน มี

ความสะดวกปลอดภัย ถูกต้องตามระเบียบผังเมือง และส่งผลให้ประชาชนได้รับสวัสดิการขั้นพื้นฐาน ที่สมควรจะได้รับและส่งผลต่อการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ

ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต การศึกษา ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและนันทนาการ

ในด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต การศึกษา ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและนันทนาการนั้น มีโครงการที่ได้นำไปดำเนินการจนแล้วเสร็จ จำนวน 145 โครงการ งบประมาณ 607,676,439.88 บาท คิดเป็นร้อยละ 51.42 ซึ่งเป็นด้านที่มีจำนวนโครงการมากที่สุดและใช้งบประมาณไปมากที่สุด โดยโครงการพัฒนาส่วนใหญ่จะเป็นโครงการที่เกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนไม่ว่าจะเป็นโครงการจัดอบรมให้ความรู้ในด้านต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับประชาชนทุกเพศทุกวัย เช่น ความรู้ในด้านสาธารณสุข ไม่ว่าจะเป็นความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคและการดูแลผู้ป่วยโรคกลุ่มเสี่ยง ความรู้ด้านสุขภาพโภชนาการและโภชนาการ ความรู้ด้านสุขภาพอนามัยที่เหมาะสมสำหรับแต่ละช่วงอายุ ซึ่งเป็นการพัฒนาและส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษาและความรู้ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาตนเอง อีกทั้งยังมีโครงการและกิจกรรมที่สนับสนุนให้ประชาชนมีรายได้และต่อยอดผลิตภัณฑ์ของชุมชนด้วย ไม่ว่าจะเป็นการฝึกอบรมกลุ่มอาชีพผู้ด้อยโอกาสในชุมชน โครงการพัฒนาและต่อยอดผลิตภัณฑ์ของกลุ่มต่างๆ ซึ่งเทศบาลจะสนับสนุนให้เกิดการสร้างรายได้แก่ชุมชนให้มากที่สุด หรือแม้แต่โครงการที่เกี่ยวกับการสนับสนุนเงินอุดหนุน และเงินช่วยเหลือต่างๆ เช่น เงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เงินเบี้ยคนพิการ หรือเงินสนับสนุนในด้านการศึกษาเล่าเรียน ซึ่งผลการดำเนินโครงการในด้านนี้ก็เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นในเขตเทศบาลได้รับการพัฒนาให้มากที่สุดอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน และเพื่อให้ประชาชนได้มีทักษะ ความรู้ ความสามารถที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตและสามารถนำไปใช้ต่อยอดและพัฒนาตนเองและท้องถิ่นต่อไปได้

ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีโครงการที่ได้นำไปดำเนินการแล้วเสร็จ 8 โครงการ ใช้งบประมาณ 2,526,997.95 บาท คิดเป็นร้อยละ 2.84 โดยโครงการพัฒนาส่วนใหญ่จะเป็นในเรื่องเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน ซึ่งผลจากการดำเนินโครงการพัฒนานั้นทำให้ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งน้ำ ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติอื่นๆ ในพื้นที่ของเทศบาลตำบลบางเมืองคงความอุดมสมบูรณ์ไว้ได้ เกิดเป็นระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล น้ำเสียในชุมชน มลพิษทางอากาศที่มีมาตรฐานและเป็นระบบ ซึ่งทำให้ชุมชนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยมากยิ่งขึ้นและมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการดำรงชีวิต

ด้านการจัดระเบียบชุมชนและสังคม การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคง

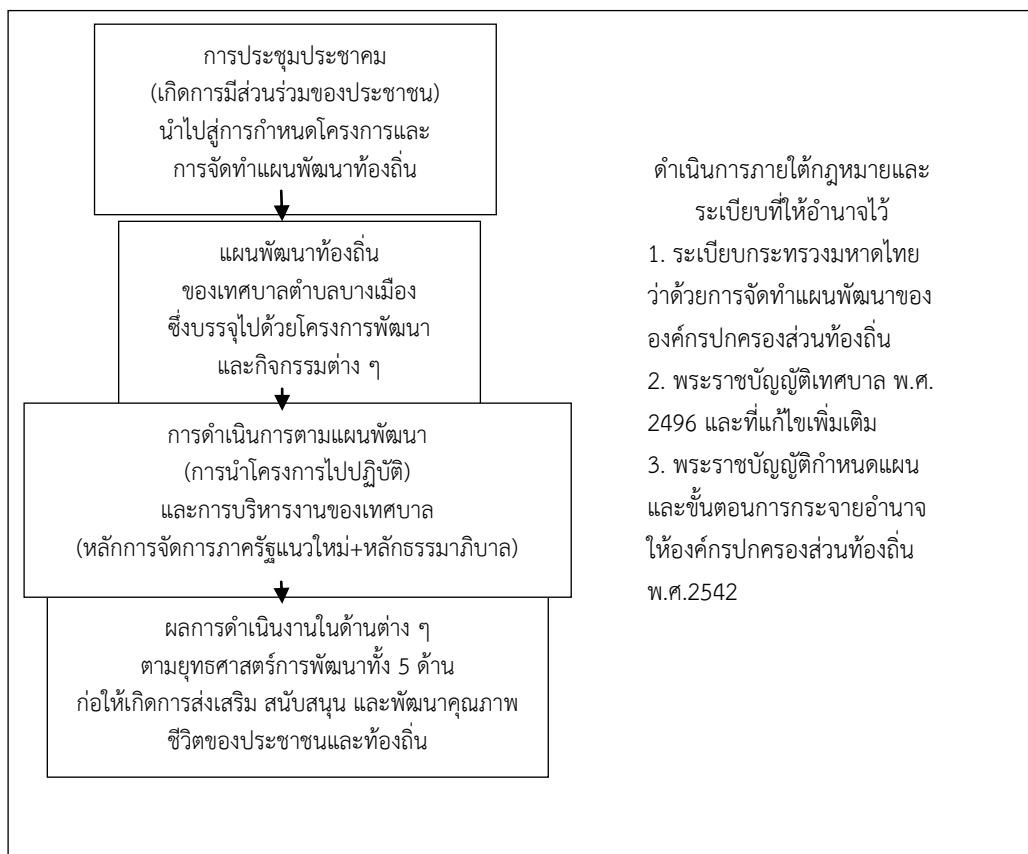
ด้านการจัดระเบียบชุมชนและสังคม การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคง มีโครงการที่ได้นำไปดำเนินการจนแล้วเสร็จ จำนวน 11 โครงการ ใช้งบประมาณ 2,941,897.15 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.90 มีโครงการพัฒนาทั้งในเรื่องของการฝึกอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนและโครงการสนับสนุนการดูแลและจัดระเบียบชุมชน ซึ่งผลจากการดำเนินโครงการพัฒนาในด้านนี้ทำให้ชุมชน

และสังคมในเขตเทศบาลตำบลบางเมืองมีระเบียบมากยิ่งขึ้น มีการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
 อย่างเป็นระบบและได้มาตรฐาน ซึ่งก่อให้เกิดความสงบและความปลอดภัยต่อประชาชนและชุมชนจน
 กลายเป็นชุมชนน่าอยู่

ด้านการเมืองและการบริหาร

ในด้านการเมืองและการบริหาร มีโครงการที่ได้นำไปดำเนินการจนแล้วเสร็จ 95 โครงการ ใช้
 งบประมาณ 145,386,502.85 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.69 โดยในการพัฒนาจะมีทั้งโครงการที่พัฒนา
 บุคลากรในหน่วยงานและโครงการที่ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาประชาชน ไม่ว่าจะเป็นการอบรม
 ให้ความรู้แก่บุคลากรเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและความรู้ที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงาน หรือการจัด
 กิจกรรมเพื่อสร้างทัศนคติและจิตสำนึกที่ดีงามในการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ ซึ่งผลจากการดำเนิน
 โครงการพัฒนาในด้านนี้ทำให้บุคลากรที่ปฏิบัติงานในเทศบาลทุกระดับมีความรู้ความสามารถและ
 ทักษะในการปฏิบัติงานรวมถึงการให้บริการที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนเทศบาลมีเครื่องมือและ
 เทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานและให้บริการของประชาชนอย่างเพียงพอ ซึ่งเป็นการเอื้อต่อการ
 ดำเนินงานและการบริหารงานในส่วนอื่นๆ

ภาพที่ 3 แผนภาพแสดงกรอบการศึกษาการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางเมือง จังหวัดสมุทรปราการ
 ภายใต้บทบาทภารกิจตามที่กฎหมายกำหนด และแผนงานของเทศบาล ระหว่างปี 2560 – 2564

อภิปรายผล

ผลการวิจัยการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ภายใต้บทบาทภารกิจตามที่กฎหมายกำหนด และตามแผนงานของเทศบาล ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 - 2564 สามารถแบ่งเป็นประเด็นได้ ดังนี้

1. การศึกษาแนวคิดวิธีการจัดทำแผน พบว่า ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลได้กำหนดยุทธศาสตร์ พันธกิจ เป้าประสงค์ โครงการและกิจกรรมต่างๆ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาประชาชนและท้องถิ่นในทุกด้าน ซึ่งกระบวนการการจัดทำแผนพัฒนาเริ่มตั้งแต่การจัดประชุมประชาคม รับฟังปัญหาความเดือดร้อนและความต้องการของประชาชน โดยจะให้ผู้นำชุมชน ประชาชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น แจ้งปัญหาความเดือดร้อน ความต้องการ เสนอแนะแนวทางและให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนนี้ ยังครอบคลุมไปถึงการปรับปรุงและแก้ไขแผนพัฒนา การตรวจสอบการดำเนินงาน และการติดตามผลการดำเนินงานด้วยเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เดช อุณหะจิรังรักษ์ (2563) อธิบายว่าการมีส่วนร่วมของพลเมืองในกระบวนการนโยบายนั้น นอกจากจะเป็นสิทธิที่จะมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นองค์ประกอบของประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม โดยการมีส่วนร่วมนี้จะช่วยเสริมสร้างความชอบธรรมให้กับการพัฒนานโยบาย การตัดสินใจในนโยบาย และการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อรทัย ก๊กผล (2552) ที่กล่าวว่าในกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนจะต้องมีลักษณะการเข้าร่วมอย่างครบวงจรตั้งแต่ต้นจนถึงสิ้นสุด ซึ่งหลักการสำคัญคือการมีส่วนร่วมจะต้องเกิดจากความเต็มใจและความตั้งใจที่จะเข้าร่วม ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเสมอภาคและขีดความสามารถของแต่ละบุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วม ตลอดจนการมีส่วนร่วมนั้นต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของเสรีภาพ อิสรภาพที่จะตัดสินใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑาภรณ์ คงรักษ์กวิณและสุวิทย์ ไกรสกุล (2558) ที่ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอมือง จังหวัดนนทบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอมือง จังหวัดนนทบุรี อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หรือการมีส่วนร่วมดำเนินการ ซึ่งในกระบวนการจัดทำแผนและการจัดประชุมประชาคมของเทศบาลตำบลบางเมืองนั้นได้รับความร่วมมือจากประชาชนเป็นอย่างมาก

2. การดำเนินการตามแผนงานและรูปแบบการบริหารงานของเทศบาล พบว่า การดำเนินการตามแผนงานของเทศบาลเป็นการดำเนินการในรูปแบบของการจัดทำโครงการและกิจกรรมตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล โดยจะนำโครงการที่บรรจุไว้ในแผนไปดำเนินการตามช่วงเวลาที่กำหนดไว้ในโครงการนั้น โดยแต่ละโครงการจะต้องมีการจัดทำแผนดำเนินงานและแผนการจัดซื้อจัดจ้าง แต่ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนหรือประชาชนแจ้งความเดือดร้อนก็สามารถแก้ไขและปรับปรุงแผนงาน งบประมาณ และระยะเวลาของโครงการได้ และประกาศให้ประชาชนทราบโดยทั่วกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวิณา พิงวิวัฒน์นิกุล (2563, หน้า 68) ที่อธิบายว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเกี่ยวข้องกับกาปฏิบัติให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายโดยพยายามปรับเปลี่ยนประนีประนอมระหว่างเป้าหมายและกลยุทธ์ที่กำหนดไว้กับข้อจำกัดเงื่อนไขและสภาพแท้จริงของหน่วยปฏิบัติ และในการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางเมืองมีรูปแบบการบริหารโดยนำหลักการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่

และหลักธรรมาภิบาลหรือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาใช้ โดยมุ่งเน้นและให้ความสำคัญกับผลสำเร็จของงาน ในการทำงานก็จะเปลี่ยนเป็นการทำงานเชิงรุก ตลอดจนปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงาน เพื่อให้หน่วยงานสามารถให้บริการประชาชนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ เพื่อให้กลายเป็นองค์กรแห่งความเป็นเลิศ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Ewan Ferlie (อ้างถึงใน เดช อุณหะจรรย์รักษ์, 2563ก, หน้า 40) ที่เสนอเสนอทิศทางของการปฏิรูประบบบริหารงานภาครัฐภายใต้หลักการจัดการภาครัฐแนวใหม่ คือ การปรับปรุงประสิทธิภาพ การมุ่งสู่ความเป็นเลิศ และการให้ความสำคัญต่อการบริการประชาชน และการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของเทศบาล โดยการดำเนินงานตั้งอยู่บนฐานของกฎหมาย เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งยังสามารถตรวจสอบการดำเนินงานได้ และให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงาน ซึ่งสอดคล้อง UNESCAP (2008) และสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (อ้างถึงใน สุเมธ แสงนิมมवल, 2552, หน้า 26-28) และบุญเกียรติ การะเวกพันธ์ุ (2563) ที่เสนอว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล มีลักษณะที่สำคัญคือ (1) ความรับผิดชอบต่อสังคมและการพร้อมที่จะรับการตรวจสอบ (2) ความโปร่งใสในกระบวนการปฏิบัติงาน (3) การกระจายอำนาจ (4) การให้อำนาจแก่ประชาชน (5) การมีส่วนร่วม (6) หลักนิติธรรม (7) การตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ และ (8) หลักจริยธรรม

3. ผลการดำเนินการในการบริหารงานของเทศบาลตำบลบางเมือง พบว่า ผลการดำเนินงานแบ่งได้เป็น 5 ด้านตามยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งส่งผลให้เกิดการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาประชาชนในท้องถิ่น ตลอดจนพัฒนาท้องถิ่น ดังนี้ (1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ทำให้ประชาชนในชุมชนและท้องถิ่นมีโครงสร้างพื้นฐานที่มีมาตรฐานและปลอดภัย เอื้อต่อการดำรงชีวิต (2) ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต การศึกษา ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและนันทนาการ ทำให้ประชาชนได้รับการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาในด้านการศึกษา ด้านสาธารณสุข ด้านสวัสดิการ ด้านสังคม และด้านต่างๆ โดยประชาชนในพื้นที่มีความรู้และทักษะที่มากขึ้น และมีรายได้และมีแหล่งประกอบอาชีพที่มั่นคงจากการได้รับการสนับสนุนจากเทศบาล (3) ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำให้ชุมชนมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการดำรงชีวิต (4) ด้านการจัดระเบียบชุมชนและสังคม การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคง ทำให้ชุมชนและสังคมมีระเบียบก่อให้เกิดความสงบ ความปลอดภัย และกลายเป็นชุมชนน่าอยู่ และ (5) ด้านการเมืองและการบริหาร ทำให้บุคลากรที่ปฏิบัติงานมีความรู้ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงานรวมถึงการให้บริการที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนเทศบาลมีเครื่องมือและเทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานและให้บริการของประชาชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐธิดา อาต๊ะ (2559) ที่ศึกษาเรื่อง บทบาทเทศบาลตำบลสันโป่ง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยสรุปว่า บทบาทสำคัญของเทศบาลตำบลสันโป่งในการพัฒนาองค์กรใช้แนวคิดการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลตำบลสันโป่ง ซึ่งการพัฒนาแต่ละด้านตามยุทธศาสตร์คำนึงถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนเป็นหลัก โดยมีทั้งการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาด้านสังคมและคุณภาพชีวิต การส่งเสริมด้านนันทนาการ การสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน การพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสนับสนุนกลุ่มอาชีพ พัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาการด้านการเมืองและการบริหารที่มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรมีทักษะและความรู้ที่จำเป็นในการปฏิบัติ ตลอดจนส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1. ด้านการดำเนินโครงการ เทศบาลควรจัดลำดับความสำคัญและเร่งดำเนินโครงการพัฒนาต่างๆ ตามที่ได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาให้ครบถ้วนหรือมากที่สุด
2. ด้านบุคลากร เทศบาลควรจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น เพื่อให้การบริหารงานและการปฏิบัติงานดำเนินไปได้อย่างราบรื่นและไม่เกิดปัญหา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษารูปแบบการบริหารงานภายใต้บทบาทภารกิจตามที่กฎหมายกำหนดและตามแผนงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น เพื่อให้ทราบถึงแนวทางการบริหารงานภายใต้บทบาทภารกิจตามที่กฎหมายกำหนดและตามแผนงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ชัดเจนมากขึ้น
2. การศึกษาโครงการในแผนพัฒนาท้องถิ่นที่มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นหรือสามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้ประชาชนได้มากหรือน้อยเพียงใด

เอกสารอ้างอิง

- จุฑาภรณ์ คงรักษ์กวินและสุวดี ไรโรสกุล. (2558). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี*. รายงานวิจัย, มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
- ณัฐริดา อาต๊ะ. (2559). *บทบาทเทศบาลตำบลสันโป่ง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ในการพัฒนาท้องถิ่น*. การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองและการปกครอง), มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เดช อุณหะจิริงรักษ์. (2563ก). *เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการวิจัยและแนวคิดเชิงทฤษฎีรัฐประศาสนศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.
- เดช อุณหะจิริงรักษ์. (2563ข). *เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการวิจัยและจัดการสาธารณะ*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.
- เทศบาลตำบลบางเมือง. (2560ก). *แผนพัฒนาสามปี พ.ศ.2560-2562 เทศบาลตำบลบางเมือง*.
สมุทรปราการ : ผู้แต่ง
- เทศบาลตำบลบางเมือง. (2560ข). *รายงานผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 เทศบาลตำบลบางเมือง*. สมุทรปราการ : ผู้แต่ง
- เทศบาลตำบลบางเมือง. (2561ก). *แผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ.2561-2565 เทศบาลตำบลบางเมือง*.
สมุทรปราการ : ผู้แต่ง
- เทศบาลตำบลบางเมือง. (2561ข). *รายงานผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เทศบาลตำบลบางเมือง*. สมุทรปราการ : ผู้แต่ง
- เทศบาลตำบลบางเมือง. (2562). *รายงานผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เทศบาลตำบลบางเมือง*. สมุทรปราการ : ผู้แต่ง
- เทศบาลตำบลบางเมือง. (2563). *รายงานผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 เทศบาลตำบลบางเมือง*. สมุทรปราการ : ผู้แต่ง

เทศบาลตำบลบางเมือง. (2564). รายงานผลการดำเนินงานรอบ 6 เดือน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.

2564 เทศบาลตำบลบางเมือง. สมุทรปราการ : ผู้แต่ง

ประกาศคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2543 (2543, ธันวาคม 2).

ราชกิจจานุเบกษา, 118(4ง), 11-12.

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 (2542, พฤศจิกายน 11). ราชกิจจานุเบกษา, 116(114ก), 5-17.

พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 13) พ.ศ.2552 (2552, พฤศจิกายน 13). ราชกิจจานุเบกษา, 126(85ก), 14-16.

วิโรจน์ ก่อสกุล. (2563). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการและนวัตกรรมในองค์การ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.

วีณา พิงวิวัฒน์นิกุล. (2563). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการกำหนดและการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.

บุญเกียรติ การะเวกพันธ์. (2563). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการวิชาสัมมนา นโยบายและการจัดการสาธารณะ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.

สุเมธ แสงนันทนวล. (2552). ภาวะผู้นำกับธรรมาภิบาลในการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ส เจริญ การพิมพ์.

อรัญญ์ กัทธผล. (2552). คู่คิด คู่มือ การมีส่วนร่วมของประชาชนสำหรับผู้บริหารท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ส เจริญ การพิมพ์.

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

คนที่ 1 ปลัดเทศบาลตำบลบางเมือง, สัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 31 พฤษภาคม 2564

คนที่ 2 ผู้อำนวยการสำนักสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม, สัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 28 พฤษภาคม 2564

คนที่ 3 ผู้อำนวยการกองการศึกษา, สัมภาษณ์ 28 พฤษภาคม 2564

คนที่ 4 ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม, สัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 28 พฤษภาคม 2564

คนที่ 5 ผู้อำนวยการกองช่าง, สัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 28 พฤษภาคม 2564

คนที่ 6 หัวหน้าสำนักปลัด, สัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 31 พฤษภาคม 2564

คนที่ 7 หัวหน้าฝ่ายแผนงานและงบประมาณ, สัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 28 พฤษภาคม 2564